

**bording
unite[d]**

**Mere Liv og Nye Traditioner
[i de nye byrum]**

baggrund

Byfornyelse og visionsarbejde 2012 - 2016

Bordings visionsproces tog afsæt i et samarbejde med ni udefrakommende eksperter med hver deres fagområde. Eksperterne, som arbejdede i tre hold med fokus på henholdsvis kultur, handel og fællesskab, skabte tre meget forskellige visioner. Fælles for dem alle tre var, at de på hver deres måde pegede på potentialet i at kende sine ressourcer, vende sig ud mod omverdenen og øve sig i at forholde sig til helheden.

Under den efterfølgende lokale visionsproces, arbejdede Ikast - Brande Kommune og Bordings visionsgruppe målrettet med at få foreningernes egne ideer bredt ud og videreudviklet, så de kunne komme en større del af Bording til gode.

Helhedstanken og de gennemarbejdede ideer er samlet i Idekataloget Bording Unite[d]. Både byrådet og cheferne fra kommunens tekniske område har godkendt katalogets ideer som relevante delprojekter i forlængelse af byfornyelsen.

Anlægsprojektet blev indviet den 3.oktober 2016, og med initiativet Mere Liv og Nye Traditioner, får Bording en enestående mulighed for at tilpasse projektet endnu mere præcist byens faktiske behov. Initiativet åbner økonomisk mulighed for at føje til de nye byrum og Væksthuset, der hvor det viser sig, at enkelte tiltag vil forbedre brugen væsentligt eller øge antallet af brugere.

Initiativet kan endvidere bidrage til at Bording med idekataloget i hånden, kan fastholde engagementet og styrke ejerskabet til byfornyelsesprojekterne, så udviklingen får naturlig og vedvarende fremdrift og nye bæredygtige traditioner kan opstå - til glæde og inspiration for hele byen.

Mere Liv og NyeTraditioner kan bidrage til at Bording kan fortsætte med at akkumulere funktionelle, organisatoriske og mentale erfaringer på en måde så de bliver interessante også for kommunens øvrige centerbyer, - og dermed også for sammenlignelige byer rundt om i Danmark.

“Fortællingen om Bording handler om frugtbar vekselvirkning mellem udefrakommende eksperter og lokale borgere.

Den handler også om vigtigheden i at spejle sig i, og udveksle med, omverdenen, og modtage og give feedback og provokation som inspiration til forandring”

*Artikel: Learning from Bording 2014
c/c og IBK*

Mere liv og nye traditioner

Et væsentlige fokus under visionsprocessen har været at Bording skulle udvikle sig i tre spor som både borgere, udefrakommende eksperter og Ikast-Brande Kommune bidrog til. De tre udviklingsspor er fortsat fokuspunkter for Bordings fortsatte udvikling.

De tre udviklingsspor er:

- 1) Organisatorisk transformation
Fra klassisk foreningsstruktur til Bording Unite[d].
- 2) Funktionel transformation
Fra klassisk stationsby til nyfortolkning af midtbyen. Nye byrum som inviterer til fornyet sammenhæng mellem livet i centrum og periferi, og til nye traditioner for det stedsbundne byfællesskab.
- 3) Kulturel transformation
Udviklingsfokuseret borgerengagement.

1) Organisatorisk transformation handler om en begyndende nyorganisering af byens velfunderede forenings- og frivillighedsliv, og det strategiske arbejde med at skabe stadig bedre rammer om samarbejdet på tværs. Som i visionsprocessen, arbejder byens foreninger ikke kun for egne interesser og det lille foreningsfællesskab, men øver sig i at have fokus på helheden og det store byfællesskab.

Processen kendetegnes ved mange aktører, både udefrakommende og lokale. Fonde, kommune, borgere og fagfolk har inspireret og udfordret hinanden under visionsprocessen, og planen er at det fortsætter. Bordingprojektet er i den forstand et eksempel på collective impact, som fortsat folder sig ud og giver nye erfaringer tilbage. Med Mere Liv og Nye Traditioner initiativet skal søsterbyerne medtænkes som vidensaftagere og medskabere, så synergien kan brede sig og de gode erfaringer bære frugt også udover bygrænsen.

2) Funktionel transformation handler om de konkrete arkitektoniske løsninger på Bordings funktionelle og generelle udfordringer. Vinderprojektet viste hvordan Bording kan skabe bedre rammer for oplevelsen af et stedsbundet fællesskab og udfoldelse af dagliglivet og frivilligheden. Nu hvor byrummene er anlagt, vil initiativet Mere Liv og Nye Traditioner understøtte at de nye byrum også reelt kommer til at være ramme om en ny måde at bruge centrum på.

3) Kulturel transformation handler om udviklingen af en ny kultur i betydningen af værdier, selvforståelse og ikke mindst tilgang til udfordringer og udvikling. Bording har langsomt forandret sig til at være 'fremtidsfokuseret' med fokus på foranderlighed og samarbejde. Der ligger et interessant perspektiv i, at en by styrker sin evne til at se sig selv udefra og samtidig holde kontakten til egne ressourcer. Denne bevægelse skabes og styrkes i vekselvirkningen mellem inspiration, provokation og udveksling med fageksperter, andre sammenlignelige byer og i Bordings eget arbejde med at forene foreningslivet, skabe nye netværk og kortlægge og vitalisere uopdagede ressourcer til fælles glæde og opbakning.

Med kulturel transformation menes også byens evne til at agere strategisk i forhold til strukturelle udfordringer og bevægelser, og samtidig aktivt at udnytte og inddrage lokale, kommunale og regionale ressourcer.

Processen i Bording viser et frugtbart samspil mellem udvikling og forandring, som folder sig ud netop i udvekslingen mellem meget forskellige aktører. Processen har taget farve af, hvem man har valgt at inviteret som medaktør, inspirationskilde og forandringsagent.

Initiativet Mere Liv og Nye Traditioner kan understøtte, at denne kreative vekselvirkning mellem udefrakommende inspiration og lokal fortolkning, kan fortsætte. Ikast-Brande Kommune vil facilitere at erfaringerne fra Bording kan brede sig frugtbart til Bordings tre søsterbyer: Ejstrupholm, Engesvang og Nørre Snede.

Bording skal nu samarbejde om at skabe nye sammenhænge, nye traditioner og nye ansvar, og byen skal enes om at flytte eksisterende liv og samvær, møder og arrangementer ind i de nye byrum. Det handler om kreativitet og organisatorisk liv, om udvikling og afsøgning af nye måder. Endnu flere skal med – allerhelst hele byen.

"I forhold til de store strømme, som former verden, kan stationsbyer som Bording enten vælge at gå imod strømmen og lade som om, at de ikke står i en ny virkelighed. Eller de kan lægge sig i læ og håbe på, at det går over. Men stationsbyerne kan også vælge at kaste sig ud i strømmen, der så vil føre byen et nyt sted hen"

Professor Tom Nielsen, konferencen Stationsbyer i Forandring 2015

Formål

Med initiativet Mere Liv og Nye Traditioner håber Realdania og Ikast-Brande Kommune at der i samarbejde med Bording kan skabes en katalysator for, at de nye byrum kan leve og nye selv bærende traditioner opstå. Initiativet skal understøtte den synergieffekt som naturligt følger med en længere samarbejdsproces frem mod fornyelse og forskønnelse i lokalsamfundet.

Oftentimes lukker den kommunale kasse når den sidste sten er lagt på plads i anlægsfasen, og Byrådets fokus naturligt og nødvendigt flytter videre til den næste by som står for. Det kan være svært for lokalsamfundet at vinde lydhørhed i byrådet for nødvendig økonomisk støtte til de aktiviteter som dels skal vitalisere livet i de nye byrum og dels afsøge nye måder at folde byfællesskabet ud på.

Mere Liv og Nye Traditioner er et forsøg. Kan et ekstra økonomisk bidrag de første fire år efter en byfornyelse, forstærke brugen af de nye byrum og booste etableringen af nye selv bærende traditioner? Vokser ejerskabet og kreativiteten hvis der er en grad af økonomisk opbakning? Med denne pulje ønsker parterne Realdania og Ikast-Brande Kommune at give forsøget en chance og partnerskabet vil følge udbyttet med interesse.

Det er Realdania og Ikast-Brande Kommunes ønske at puljen, udover at skubbe til livet og udfoldelsen i byens offentlige rum, også vil øge samarbejdserfaringerne og medvirke til at underbygge helhedstænkningen: Kommer ideen fællesskabet til gode – er det interessant for andre end en enkelt interessegruppe, og akkumuleres der viden og erfaringer vi kan dele ud af?

”Vores erfaringer med byfornyelse viser, at fysisk forskønnelse og brosten i sig selv ikke gør nogen forskel. Derfor insisterer vi på, at projektet i Bording skal tænkes meget bredere. Det sociale liv skal med”

Carsten Kissmeyer, Borgmester i Ikast-Brande Kommune

”I visionsarbejdet var det vigtigt for borgergruppen at ressourcerne skulle bruges på ting, der understøtter byens liv og allerhelst danner grundlag for endnu flere aktiviteter. Kostbare kolde monumenter er ikke en del af drømmen”

Væksthusets Venner

“Fællesskabet folder sig ud på tværs af byens interesser og ildsjæle i ”Bording Unite(d)”.

Byens borgere har mulighed for at præge byens fremtidige udvikling, fordi de fremadrettet har økonomi til at skabe nye aktiviteter i deres fælles byrum, inden for kultur, teater og fritid.

Det aktive fritidsliv ser man udfolde sig på mange forskellige måder i de nye byrum afhængig af tidspunkt på døgnet, årstiden, og de mennesker man deler fællesskab med”.

*Team Bascon’s
vision Bording Unite[d] 2012*

kontakt personer

Jeanette Ishi Lehn, projektleder Ikast-Brande Kommunes planafdeling
mail: jeleh@ikast-brande.dk
telefon: +45 99 60 33 11

Mikkel Suell Henriques, projektchef Realdania
mail: msh@realdania.dk
telefon: +45 20 70 73 68

